

لنډه پيژنگلو:

نوم:	فاطمه
کنيت:	ام الحسن، ام الحسين، ام المحسن، ام الائمہ، ام ابیہا ¹
مشهور لقبونه:	زهرا، بتول، صديقه کبري، مبارکه، عذرا، طاهره، سيده النساء، انسيه، حوريه، ذکيه، مرضيه ²
پلار:	دخدايي پاک وروستي پيغمبر (ص) حضرت محمد (ص)
مور:	بي بي خديجه رضی الله عنها د پيغمبر (ص) لومړی ماندينه او لومړی ښځه چې اسلام يې راوړ.
زوکړه:	په مکي کښي د بعثت په پنځم کال ³
شهادت:	مدينه. د هجرت يوولسم کال د پيغمبر (ص) له وفاته دوه نيم کاله وروسته ⁴
ښخيدو ځايي:	د سياسي وجوهاتو او د خپل وصيت مطابق د شپي په پټه حضرت علی عليه السلام خاورو ته وسپارله ⁵ او تر ننه پوري يې قبرسم ځايي نه دی معلوم ⁶
اولاد:	امام حسن مجتبی عليه السلام، امام حسين عليه السلام، زينب (ع)، کبری (ع)، ام کلثوم (ع) او محسن عليه السلام چې سقط شو

د وحی او رسالت لور د پلار په څنگ کښي

د پيغمبر (ص) له بعثته پنځه کاله وروسته د جمادی الثاني د مياشتي په شلمه نيټه د جمعي په ورځ د پيغمبر (ص) او بي بي خديجي په کور کښي يوې جيني سترگې وغړولي او ددې جيني (بي بي فاطمه) په زوکړي سره د رسول د خداي کور د ميني او محبته ډک شو د گران رسول د غمونو دردونو او کړاوونو په غوغا کښي چې پيغمبر (ص) ورسره په مکه کښي مخامخ ؤ وړي بي بي فاطمي (ع) د سحر د وړمي په شان د پلار او مور زړه سوړ کړو. څومره لويه درجه او فضيلت دی د هغي لور چې د پيغمبر (ص) زړه ورسره قراريدو او فرمايل به يې: "فاطمه (ع) زما روح دی او له هغي څخه د بهشت او جنت بوي راځي" او خداي پاک د هغي د طهارت او پاکي په حقله وايي: "انما يريد الله ليذهب عنكم الرجس اهل البيت و يطهرکم تطهيراً"⁷ "خداي پاک اراده کړي ده چې تاسو د پيغمبر (ص) اهلبيت له هرې پليتي او ککړتيا پاک وساتي."

1. كشف الغمه چاپ اسلاميه 1381 هجري قمری ج 2 ص 18. مناقب شهر آشوب چاپ نجف ج 3 ص 132 بحار الانوار چاپ جلد 43 ص 16 بيت الاحزان محدث قمی چاپ مطبعه سيد الشهداء قم ص 12
2. مناقب شهر آشوب چاپ نجف ج 3 ص 133
3. مناقب ج 3 ص 132، اصول کافی ج 1 ص 458.
4. مناقب ج 3 ص 132، اصول کافی ج 1 ص 458
5. مناقب ج 1 ص 137، اصول کافی ج 1 ص 458
6. مناقب شهر آشوب چاپ نجف ج 3 ص 133
7. سورة احزاب، آية 33

د بي بي فاطمي (ع) پلار صفت ته حاجت نه لري. داسي پلار خداي خلق عظيم بللی⁸ او فرمايي " چي دا پيغمبر له خپلي خوښي هيڅ خبره نه کوي او څه چي وايي د خداي وحي ده"⁹ بي بي فاطمي (ع) خپل ټول نوراني عمر د داسي لور او عظيم پلار په لمن کښي تير کړو. قابو دوه کلنه وه چي له پلار سره يو ځايي کفارو او قريشو اقتصادي محاصره کړه او دري کاله يي د شعب ابي طالب¹⁰ کښي له خپل پلار او مور او نورو مسلمانانو سره په سختو شرايطو، لورې او سختي کښي تير کړل.

د بعثت په لسم کال له شعب څخه تر ژغورني لږه موده وروسته يي گرانه مور چي ظالمانو او قريشو سره يي په مقابلې کښي او په اقتصادي محاصره کښي خپل وروستي لس کلونه تير کړي وو، چي وفات شوه. که څه هم دا جدایي دوي ته ډيره سخته وه. خو تر دې وروسته پلار ته له نژدې او د هغه له پاکه تربيت او مينې خړوبه شوه له هجرت لږه موده پس د پيغمبر (ص) د کورنۍ له نورو بنځو او حضرت علي عليه السلام سره له مکي څخه مدينې ته راغله او بيا له پلار سره يو ځاي شوه. په مدينه کښي د پلار د ژوند په سختيو کښي له هغوي سره برابره شريکه وه او د احد په جنگ کښي وروسته له دې چي مسلمانان شاتگ ته مجبوره شول، بي بي فاطمه (ع) له مدينه ووتله او د پيغمبر کيمپ ته راغله او له حضرت علي سره يو ځای يي د پيغمبر (ص) د زخمونو ملهم پتی وکړه.¹¹

بي بي فاطمه (ع) د اسلام په کور کښي پيدا شوه، له اسلام سره لويه شوه او ژوند يي له پيغمبره (ص) جدا نه ؤ او هغه مبارک (ص) به تر هر چا زيات د هغې کور ته ورتللو. د پيغمبر (ص) خدمتگار وايي: " کله چي به د خداي رسول (ص) په سفر تلو نو تر ټولو وروسته به يي له بي بي فاطمه (ع) سره خداي پاماني کوله او چي کله به را ستنيډو، تر ټولو مخکښي به د بي بي فاطمه (ع) ديدن ته ورتللو.¹² د پيغمبر (ص) د ژوند په وروستيو شيوو کښي هم بي بي فاطمه (ع) د هغه مبارک سر ته ناسته وه او ژړل يي او پلار ورته ډاډ ورکاؤ.¹³

د بي بي فاطمي (ع) مور

بي بي فاطمه (ع) د خپل وروکوالي پنځه کاله د بي بي خديجه (ع) په شان د قدر مني او سر بنښدونکي مور په لمن کښي تير کړل هغه پنځه چي د اسلام لومړی مرمون وه او پيغمبر (ص) د هغې په باره کښي فرمايلي دي "خديجه (ع) ددي امت يوه ډيره غوره مرمون ده" پيغمبر (ص) له بي بي خديجې (ع) سره دومره مينه لرله چي تر څو ژوندی وه، گران رسول (ص) بل واده ونه کړو د هغې له وفاته وروسته به يي هم ډيره يادوله او د هغې د ملگرو به يي هم ډير احترام کاؤ. تر دې چي که چا به هغه مبارک ته کومه تحفه پوره نو وبه يي فرمايل " دا تحفه زما پلانکی بي بي کره يوسئ ځکه چي هغه د بي بي خديجه (ع) ملگري وه"

8. سورة قلم آية 4

9. سورة نجم آية 4

10. شعب ابي طالب د مکي په خوا کې يوه دره وه چې پيغمبر (ص) او له هغوي سره اړوند کسان او

مسلمانان د اقتصادي کلونو کې هغه ځاي کې مقيم وؤ منتهی الامال ص 63-64

11. صحيح بخاری کتاب بدء الخلق، صحيح مسلم کتاب الجهاد والسير باب غزوه احد

12. كشف الغمه ج 2 ص 13، مسند احمد بن حنبل ج 5 ص 275 صحيح ابوداؤد ج 26 سنن بيهقي ج

ص 26

13. امالی طوسی، ج 2 ص 14-15

عائشه وايي "پيغمبر(ص) به بي بي خديجه(ع) دومره په بنو يادوله چې يوه ورځ مې پرې اعتراض وکړو چې بي بي خديجه خو يوه بودی بڼه وه او خداي پاک تاته تر هغې بنې بيبياني نصيب کړي دي پيغمبر(ص) غصه شو او وي فرمايل "په خداي قسم زما نورې بيبياني تر هغې بنې نه دي ځکه چې خديجې(ع) هغه وخت په ما ايمان راوړو چې نور خلق کافران وو او زه يې هغه وخت تصديق کړم چې نورو دروغژن گڼلم او ماته يې هغه وخت خپل مال راوړو چې نورو له خپلو مالونه محرومه کولم او خداي زما نسل له هغې وگرځولو" ¹⁴

دا خبره په تاريخ کښې د يو لويې حقيقت څرگندوي ده ځکه چې د بي بي خديجه(ع) سر بنښدونو د اسلام په ترقي کښې ډير مهم رول لوبولی دی. ځيني محققان وايي چې اسلام او د پيغمبر(ص) رسالت د حضرت علي عليه السلام په جهاد او د بي بي خديجې(ع) په پيسو سره ډيره ترقي وکړه يعنې خداي پاک دا دوه د پيغمبر(ص) د دين د خپرولو لپاره يوه وسيله وگرځوله ¹⁵

نو مقصد دا چې بي بي فاطمه (ع) د داسې مور او پلار لور وه. بي بي خديجه د بعثت په لسم کال وفات شوه. او تر هغې وروسته يوازي بي بي فاطمه (ع) وه چې د پيغمبر(ص) کور به يې له مينې ډکولو.

مدينې ته هجرت

د بي بي خديجه (ع) د وفات په کال د پيغمبر(ص) تر ټولو ستر ملاتړی حضرت ابوطالب (ع) هم وفات شو. ¹⁶ ابو طالب (ع) د پيغمبر(ص) تر ټولو له نژدې او مښو ملگرو څخه ؤ. او له دې امله چې د قریشو مشر او د مکې له لويانو څخه ؤ نو د خپل نفوذ او رعب په وجه د پيغمبر(ص) او مسلمانانو لپاره تر ټولو لويې ملاتړی او محافظ گڼل کيده او تر څو چې دی ژوندی ؤ د قریشو کافرانو پيغمبر(ص) ته لاس نه شو اوږدولی. ¹⁷

حضرت ابو طالب(ع) په خپل ټول عمر کښې د پيغمبر(ص) له هيڅ ملگرتيا او خدمته کوتاهي ؤ نه کړه او د دې لپاره چې د قریشو او کفارو په وړاندې د پيغمبر(ص) لپاره يو بند وي، خپل ايمان يې پټ ساتلو. او داسې به يې ظاهروله چې يوازي د خپلوی په وجه د پيغمبر(ص) ملاتړ کوي. د حضرت ابوطالب دا تدبير او چل ددې سبب شو چې د قریشو کافران هغه د خپل ځانه وگڼي او د هغه د احترام په وجه يې پيغمبر(ص) ته څه نه شول ويلی. خو افسوس ځنو ناپوهو او لنډ فکرو کسانو د حضرت ابوطالب(ع) په ايمان او اسلام کښې شک کړي او هغه ته چې يو با ايمان سړی ؤ د شرک او کفر په شان ناروا نسبتونه ورکړي دي ¹⁸

د حضرت ابوطالب(ع) په وفات سره د پيغمبر(ص) کار لا سخت شو او د قریشو زوروني او ازاروني زياتې شوې. تر دې چې په يو شیطاني پلان سره يې د مکې بيلا بيلو قبيلو يو يو کس وټاکه چې د شپې پيغمبر(ص) شهيد کړي او د پيغمبر(ص) خپلوان او قبيله له دومره ډيرو قبيلو انتقام وانه خستې شي. تر

14. تذکره الخواص ص 303 او په لږ فرق سره په کشف الغمه ج 2 ص 78-79 کې.

15. بحار ج 16 ص 8 ، 13

16. د ځينو راواياتو له مخې حضرت ابو طالب(ع) له حضرت خديجه څخه يو مياشت مخکې وفات شوی ؤ (امالي طوسي ج 2 ص 79)

17. امالي طوسي ج 2 ص 79

18. پکاردي چې پام ولرو چې د حضرت ابوطالب(ع) په حقله داسې نسبتونو زياتره د معاويه او بني اميه د نورو حکومتونو په وخت رواج وموند او هغوي به حضرت امام علي ابن ابیطالب(ع) د دنسمنۍ په وجه داسې دروغونه خپرول

دې وروسته د هجرت قيصه پيښه شوه او پيغمبر(ص) هجرت وکړو. پيغمبر(ص) 12 ورځې پس د مدينې يو کلي قبا ته ورسيدو او هلته پاتې شو چې حضرت علي عليه السلام ورسره يو ځايي شي. حضرت علي عليه السلام د امانتونو له رسولو څو ورځې وروسته له هغوي سره يو ځايي شو.

د بي بي فاطمه (ع) اسماني شخصيت

د نړۍ له بيبیانو د بي بي فاطمه (ع) اسماني شخصيت ډير لور دی. هغه بي بي فاطمه (ع) چې په معصومينو کښې شمير ده¹⁹ او د هغې او کورنۍ محبت او ولايت له ديني فرضونو څخه دي²⁰. او داسې بي بي چې غصه کول او خفه کول يې د خدای پاک غصه او خفگان گڼل کيږي²¹ نو راځي چې د معصومينو له خلې د هغې د صفاتو ځنې برخې درته بيان کړم:

1. پيغمبر(ص) فرمايلي دي چې د خدای په حکم سره يوه فرېسته نازله شوه او ماته يې زيرې راکړو چې حسن او حسين د جنت د ځوانانو سرداران او بي بي فاطمه (ع) د جنت د ښځو سرداره ده.²²
2. گران رسول فرماي چې د نړۍ تر ټولو غوره مرمې څلور دي. د عمران لور مريم، د خويلد لور خديجه، د حضرت محمد لور بي بي فاطمه(ع) او د فرعون ښځه اسيه بي بي.²³
3. بيا هم گران رسول (ص) فرمايي چې جنت د څلورو بيبیانو مشتاق دی د عمران د لور مريم، د فرعون د ښځې اسيه، په دنيا او اخرت کښې د پيغمبر(ص) د ماندينې بي بي خديجه او بي بي فاطمه (ع)²⁴
4. همداراز فرمايي چې خدای پاک د فاطمې(ع) په غصې غصه کيږي او د هغې په رضا راضي کيږي.
5. امام موسى بن جعفر عليه السلام فرمايي د خدای رسول(ص) فرمايلي دي چې خدای پاک څلور ښځې غوره کړي. مريم، اسيه، خديجه، او فاطمه سلام الله عليهن.²⁵
6. امام رضا عليه السلام د خدای له رسوله نقلوي چې وي فرمايل حسن عليه السلام او حسين عليه السلام او د دوي پلار تر ما وروسته په زمکه کښې تر ټولو غوره کسان دي. او مور يې د زمکې تر ټولو غوره ښځه ده.
7. په صحيح بخاري او صحيح مسلم کښې چې د اهل سنتو تر ټولو معتبر کتابونه دي راغلي دي چې پيغمبر(ص) و فرمايل بي بي فاطمه (ع) د جنت د ښځو سرداره ده يعني د ټولو ښځو سرداره ده²⁶

19. صحيح بخاري كتاب الاستيزان ، صحيح مسلم كتاب فضائل صحابه باب فضائل فاطمه

20. امالی مفيد ص 27-37

21. مستدرک الصحيحين ج 3، ص 153، کنز العمال ج 7 ص 111 و 119

22. صحيح ترمزی ج 2 ص 306 ، مستدرک الصحيحين ج 3، ص 151 ، مسند احمد بن حنبل ج 5 ص 391

23. مناقب ج 3، ص 190

24. كشف الغمه ج 2 ص 23

25. بحار ج 43 ص 19

26. مناقب ج 3، ص 116 په دې حقله په حواله نمبر 23 کې د نورو کتابونو ذکر شوی دی

8. له پیغمبر(ص) پوښتنه وشوه ای د خدای رسولہ (ص) ایا فاطمه د خپلې زمانې د ښځو سرداره ده دوي وفرمايل" نه دا یوازې د عمران د لور بي بي مريم په حقله راغلي دي، خو زما لور له اوله واخلي تر اخره پورې دنړۍ د ټولو ښځو سرداره ده.
9. امام علی بن موسی الرضا علیه السلام له حضرت امام علی علیه السلام روایت کړی دی. چې پیغمبر(ص) وفرمايل چې د قیامت په ورځ به منادي اواز وکړي چې ای مخلوقه! سترگې پټې کړئ چې فاطمه له لارې تیره شي"
10. ابو ایوب انصاري هم دا حدیث نقل کړی او وایي چې بي بي فاطمه (ع) به په داسې حال کښې په لاره تیرېږي چې د جنت 70000 حورې به یې ملگرې وي.
11. پیغمبر(ص) بي بي فاطمه (ع) ته وفرمايل چې ای فاطمه (ع) ! خدای پاک په زمکه کښې ستا میره انتخابات کړو او ماته یې وحي وکړه چې تا هغه ته واده کړم. خدای پاک ستا د عزت او کرامت په وجه ته داسې کس ته واده کړي چې له ټولو مسلمانانو مخکښې یې ایمان راوړی دی. حلم او زغم یې ډیر او علم یې زیات دی²⁷
12. سفین بن عینیه وائی امام صادق علیه السلام د "مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ" یعنی دوه دریاښوونه یې روان کړل چې له یو بل سره یو ځایي شي" په تفسیر کښې وفرمايل د دوو سیندونو نه مطلب علي او فاطمه دي. " وَ يُخْرِجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤَ وَالْمَرْجَانَ" یعنی له دغو دوو څخه بیا لولو او مرجان راوباسي، نه مطلب امام حسن او امام حسین دي.²⁸
13. له امام صادق پوښتنه وشوه ولې بي بي فاطمه (ع) ته زهرا یعنی ځلانده ویل کیږي ؟ وي فرمايل ځکه چې کله به په مانځه ودریده نور به یې د اسمان والو لپاره خلیدو لکه څنگه چې زمکې والو ته ستوري ځلیري²⁹
14. په روایت کښې راغلي دي چې کله به بي بي فاطمه(ع) عبادت او مونځ کولو او کوم بچي به یې په ژارا شو نو فریښتي به د هغه زانگو زنگوله.³⁰

له فاطمې(ع) سره د پیغمبر(ص) د مینې ځینې نمونې او احترام

له بي بي فاطمه (ع) سره د پیغمبر(ص) مینه دومره زیاته وه چې دا چاره د پیغمبر(ص) د ژوند له حیرانتیاوو گنلې شوه او که دې خبرې ته څیر پام وکړو چې گران رسول (ص) د خدای په نزد تر ټولو نزدې او لوړ انسان ؤ او په ټولو چارو کښې د حقو معیار او د عدل او اعتدال میزان او پارسنگ ؤ او د هغه هره وینا او کړچار د سنت درجه لری ځکه چې خدای تعالی فرمائي:

"وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ" یعنی پیغمبر(ص) له خپلې خوښې او نفسه هیڅ خبره نه کوي بلکې هر څه چې وایي له وحي څخه وي. نو د بي بي فاطمه (ع) په معنوي فضیلت به لا ښه پوه شو.

د پیغمبر(ص) نورې لونه هم وي او که څه هم گران رسول(ص) له خپلې کورنۍ او حتی پردیو سره مینه لرله خوله بي بي فاطمه (ع) سره د هغوي مینه ځانگړې او جدا وه او په اکثر و ځایونو کښې به یې دا مینه څرگنده اعلانوله. او دا پخپله یو دلیل دی چې د بي بي فاطمه (ع) او د هغې د کورنۍ ژوند د اسلام له برخلیک څخه نه جدا کیدونکی دی اوله بي بي فاطمه(ع) سره پیغمبر(ص) رابطه یوازې د پلار او

27. بحار ج 43 ص 97-98، کنز العمال ج 6 ص 153

28. بحار ج 43 ص 32، مناقب ج 3 ص 101

29. علل الشرائع ص 173، بحار ج 43 ص 12، معاني الاخبار ص 64

30. بحار ج 43 ص 45، مناقب ج 3، ص 116

لور رابطه نه وه بلکې دا خبره د يوې ټولني له حياتي مسئلو، د يو امت له راتلونکي او د مسلمانانو د رهبري او امامت په حقله د خداي له اوامرو سره کاملاً تعلق لري.

1. پيغمبر(ص) به چې کله په سفر تللو نو تر ټولو وروسته به يې له بي بي فاطمه (ع) سره خداي پاماني کوله او چې له سفره به راستنيدو نو لومړی به د بي بي فاطمه (ع) کور ته تللو .
2. امام باقر عليه السلام او امام صادق عليه السلام فرمائي چې پيغمبر(ص) به تل تر څملاستو مخکيني بي بي فاطمه (ع) بنکلوله، خپل مخ به يې د هغي په سينه کيښودلو او دعا به يې ورته کوله .
3. پيغمبر(ص) فرمائي چې فاطمه زما د وجود ټوټه ده، چا چې دا خوشحاله کړه زه يې خوشحاله کړم او چا چې دا خفه کړه زه يې خفه کړی يم او د فاطمه(ع) په ټولو خلقو کيني ماته گرانه ده.
4. همداراز فرمائي دا زما د وجود ټوټه، زما زړه او په بدن کيني زما روح دی چا چې دا ازار کړه زه يې ازار کړی يم،³¹ دا حديث بخاري هم نقل کړی دی. جابر دا روايت داسي نقل کړی دی. " نو چا چې دا ازار کړه، زه يې انديت کړی يم او چا چې زه و زورلم خداي يې و زوروه" او دا حديث په صحيح مسلم او د اهل سنتو په ډيرو کتابونو کيني راغلی دی.
5. پيغمبر(ص) وفرمائل چې زما لور د جنت د ټولو بنځو سرداره ده. هغه زما د وجود ټوټه، زما د سترگو يخوالی، زما د زړه ميوه او زما په بدن کيني روح دی او زما نه پيدا شوي د انسان په شکل کيني يوه حوره ده"³²

د بي بي عايشه نه روايت دی چې فاطمه (ع) به کله هم گران رسول(ص) ته ورغله هغه مبارک به ورته پاڅيده د بي بي فاطمه (ع) سر به يې بنکلولو او هغه به يې په خپل ځاي کښيښوله. او کله به چې پيغمبر(ص) د فاطمې(ع) کتني ته ورتللو نو يو بل به يې بنکلول او له يو بل سره به کښيښاتل.⁵⁵

اسماني واده

د هجرت په دويم کال پيغمبر(ص) بي بي فاطمه (ع) حضرت علی عليه السلام ته واده کړه³³ او دا دواړه ددې واده لائق وؤ لکه څنگه چې امامان فرمائي: " له علی پرته بل سړی د بي بي فاطمه (ع) لپاره خاوند او د هغي هم څنگ او برابر نه شو کیدی"³⁴

ددې واده ځيني خصوصيات چې ددې د درجي د لوړاوي ښودنه کوي دا دي چې پيغمبر(ص) د عربو او قريشو د ډيرو مشرانو او لويانو غوښتنه رد کړه او وي فرمائل چې د بي بي فاطمه (ع) واده د خداي په حکم پورې تړلی دی. او بالاخره چې حضرت علی عليه السلام غوښتنې ته ورغلی نو پيغمبر(ص) يې

31. صحيح بخاري کتاب بدء الخلق باب مناقب قرابة رسول الله و منقبه فاطمه عليها السلام ، مسند

احمد بن حنبل ج 4 ص 328 ، صحيح مسلم کتاب فضائل الصحابه

32. صحيح بخاري کتاب بدء الخلق باب مناقب قرابة رسول الله و منقبه فاطمه عليها السلام ، مسند

احمد بن حنبل ج 4 ص 328 ، صحيح مسلم کتاب فضائل الصحابه

55. بحار ج 43 ص 40، صحيح ترمذي ج 2 ص 319، صحيح ابو داؤد ج 33 باب ما جاء في القيام

33. صحيح ترمذي ج 2 ص 319

34. كشف الغمه ج 1 ص 477-495 ، مناقب ج 2 ص 30-31

غوښتنه ومنله او وي فرمايل چې همدا اوس اوس فرېنټه نازله شوي وه او د خدای يې حکم راوړو چې فاطمه (ع) علی عليه السلام ته واده کړه.³⁵

له علی يې وپوښتل د واده د خرچې لپاره څه لري؟ علی وويل چې يوازي يوه توره، يوه زغره او يو اوبڼ چې اوبه پرې راوباسم او راوړم، نور څه راسره نشته. پيغمبر (ص) ورته وفرمايل چې زغره خرڅه کړه او د هغې په پيسو چې قابو پنځه سوه درهمه کيدې د بي بي فاطمه (ع) لپاره ساده غوندي جهيز او سامان برابر کړه.

ددې نوراني او اسماني واده هره گوښه او پهلو د پيغمبر (ص) د منوونکو لپاره نبوت او امامت ته د خدای پاک و خاص عنايت او پام ښودنه کوي او مونږ ته دا سبق راکوي چې په واده کښې فضول خرچونه او پيسې لگول نه دي پکار. بلکه ساده والی ضروري دی او له ډيرو جهيزونو او خرڅونو بايد ځان وساتل شي. ددې نوراني واده ځيني اړخونه دا دي:

1. کله چې حضرت امام علی عليه السلام د فاطمې (ع) غوښتنې ته راغی پيغمبر (ص) وفرمايل تر تا مخکښې نورو خلقو هم د فاطمې (ع) غوښتنه کړې ده د هر يو په حقله مي له فاطمې (ع) پوښتنه وکړه خو هغې د ناخوښی او خفگان څرکندونه کړې ده نو اوس ته کښينه چې زه ترې ستا په حقله هم تپوس وکړم. هله بي بي فاطمه (ع) ته ورغی او د علی عليه السلام د غوښتنې يې خیر کړه، بي بي فاطمه (ع) نه خفه شوه او نه يې مخ واړولو. پيغمبر (ص) پاڅيد او وي فرمايل الله اکبر د فاطمې (ع) چپتيا د خوښی نخبه ده.³⁶

2. د علی عليه السلام او فاطمې (ع) د واده مهر يوه زغره وه چې خرڅه شوه او د هغې په ځينو پيسو دا جهيز برابر کړی شو يو قميص، يوه لويه لوپټه، يوه خيبري توره، توليه، د رسيو يو کټ، دوه تولياني چې يوه د گډو د وړی او بله د کجورو د پوستکو وه، څلور بالښتونه، يوه پشمې پرده، يوه درۍ او بورۍ، يوه لاس ميچنه، يوه د پيسو (ميسو) مجمه، يو د څرمني لوبښی، د اوبو يو مشک، د پيو يوه کاسه، يوه لوپټه يا کوزه، يو شين جام او څو خاوريني کوزې يا صراحی. علی هم د واده لپاره خپل کور په دې طريقي تيار کړو. په کور کښې يې نرمي شگي يا ريگ واچول د کور د دوو ديوالونو په مينځ کښې يو لرگی ښخ کړو چې جامې پرې ځورندوي او د گډې يوه څرمنه او د کجورو د پوستکو يوه متکا يا تکيه يې تياره کړه.³⁷

د بي بي فاطمه (س) اخلاق او د ژوند څو گوښي

زهد او پرهيزگاري:

له امام صادق عليه السلام او جابر انصاری نقل شوي دي چې پيغمبر (ص) بي بي فاطمه (ع) وليدله چې شبرې او ډيلې جامې يې اغوستې دي، په لاسو سره ميچنه تاوهي او سره له دې بچې ته پي هم ورکوي، د پيغمبر (ص) په سترگو کښې اوښکې راغلي او وي فرمايل زما گراني لوري د آخرت د شيرينۍ او خوروالي لپاره د دنيا سختی وزغمه عرض يې وکړو ای د خدای رسوله (ص) د خدای د نعمتونو شکر کوم او خدای پاک دا ايت نازل کړو:

35. بحارج 43 ص 124-127، کشف الغمه ج 1 ص 480

36. بحارج 43 ص 93-112، 111، امالي طوسي ج 1 ص 38

37. بحارج 43 ص 114، مناقب جم 3 ص 129

وَأَسْوَفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى³⁸ خدای پاک به تاله ډیر زر درکړي چې راضي او خوشحاله شي.

په کور کښې کار:

امام صادق علیه السلام فرمایي چې علی علیه السلام به اوبه او خشاک راوړلو او بي بي فاطمه (ع) به اوږه وروړل، اغړل به يې، ډوډۍ به يې پخوله او جامې به يې گنډلې. حضرت علی علیه السلام فرمایي فاطمې (ع) بي بي په مشک کښې دومره اوبه راوچلولې چې په سينه يې اثر وکړو او په سينه کښې يې درد پيدا شو. په خپلو لاسو يې ميچن دومره وچولو چې لاسونه يې پولی شول، د کور د صفايي په وجه يې جامې له دورو ډکې او دومره اورونه يې د پخلي لپاره بل کړل چې جامې يې لوغړني شوې.

يوه ورځ د خدای رسول (ص) د فاطمې (ع) کور ته ورغی او وي ليدل چې بي بي فاطمه (ع) د ميچني په چولو مشغوله ده. پيغمبر (ص) وفرمايل: په تاسو کښې کوم يو ډير ستړی دی. علی علیه السلام وفرمايل: "فاطمه (ع)" پيغمبر (ص) فاطمې (ع) ته ورغی او ورته يې وويل پاڅه. بي بي فاطمه (ع) پاڅيده او پيغمبر (ص) د هغې په ځايي کښيناست او له علي علیه السلام سره يې د دانو په اوږه کولو کښې مرسته وکړه.

امير المؤمنين حضرت علی علیه السلام فرمایي په خدای قسم له فاطمې (ع) سره په ټول ژوند کښې مي هيڅ کله هغه خفه نه کړه او نه مي کوم کار ته مجبوره کړه او هغې هم زه خفه نه کړم او زما نافرمانی يې و نه کړه. او چې کله به مي هغې ته کتل نو غمونه او دردونه به مي ختميدل.³⁹ بي بي عائشه فرمایي د پيغمبر (ص) نه علاوه تر فاطمې (ع) زياته رښتوني ښځه ما نه ده ليدلې.⁴⁰

حسن بصري وايي په دنيا کښې له فاطمې (ع) زياته عبادت کوونکې ښځه نه ده راغلي هغې دومره عبادت کوؤ چې پښې به يې و پرسيدې.⁴¹

امام حسن مجتبی علیه السلام فرمایي مور بي بي فاطمه (ع) به مي ليدله چې د جمعي په شپه به عبادت ته پاڅيده، له ماښامه تر سهاره به يې رکوع او سجدي کولي او د مؤمنانو سړو ښځو لپاره به يې دعا کوله. د هر کس نوم به يې اخستو او دعا به يې ورته کوله ما ورته وويل موري لکه څنگه چې نورو ته دعا کوي خپل ځان ته ولي نه کوي؟ هغې وفرمايل څويه لومړۍ گاونډيان بيا ځان.⁴²

حجاب، پرده او له پرديو سړو حيا:

امام موسی بن جعفر فرمایي چې حضرت علی علیه السلام وفرمايل يو نابينا او ږوند سړی د بي بي فاطمه (ع) کور ته ورغی بي بي ځان په چادر کښې پټ کړو. پيغمبر (ص) ترې پوښتنه وکړه. چې ولي دومره پرده کوي، دی خو تا نه ويني؟ بي بي وفرمايل که ما نه ويني نو زه خو يې وينم. او بله دا چې پوزه او د بويولو حس خو يې روغ دی او عطر بويولی شي"

38. سورة ضحی آية 5 (تفسير در منشور) کنزالعمال ج 6 ص 295

39. بحار ج 43 ص 134 ، كشف الغمه ج 1 ص 492 ، بيت الاحزان ص 37

40. بحار ج 43 ص 134 ، مستدرک الصحيحين ج 3 ص 160

41. بحار ج 43 ص 84 ، مناقب ج 3 ص 119

42. بحار ج 43 ص 81 و 82

رسول(ص) وفرمايل گواهي ورکوم چي ته زما د وجود توتنه بي⁴³ له بي بي فاطمه (ع) پوښتنه وشوه چي د بنخو لپاره څه څيز تر ټولو غوره دي. هغي وفرمايل د بنخو لپاره تر ټولو ښه دا ده چي سري ونه گوري او سري هم هغوي ونه گوري.

له خدمتگاري سره د کور د کار ویشل:

سلمان فارسي وايي بي بي فاطمه (ع) ناسته وه او ميچن يي چلوله او د لاسونو د زخمونو په وجه د ميچني دسته هم د وينو وه. امام حسين عليه السلام چي هغه وخت يو وړوکی ماشوم ؤ، د کور په يو کونج کښي له لوري ژاړل. ما عرض وکړو اي د خدای د رسول (ص) لوري! لاسونه دي ولي زخمي کړي دي. فضا هم شته دي ته پريرده چي ميچن وچلوي. بي بي فاطمه (ع) وويل د خدا ي رسول (ص) ماته فرمايلي دي چي پکار ده يوه ورځ زه په خپله د کور کار کوم او يوه ورځ فضا. او ددی نمبر پرون تير شو.⁴⁴

له کاليو او سنگاره ځان ساتل:

امام سجاد عليه السلام فرمايي چي اسماء بنت عميس راته قيصه وکړه چي يوه ورځ ستا له نيا (بي بي فاطمه (ع)) سره ناسته ؤم چي گران رسول (ص) راننوت. بي بي د سرو زرو يو اميل په غاړه کړی ؤ چي حضرت علي عليه السلام ورله د خپلي برخي د غنيمت له ماله اخستی ؤ. پيغمبر(ص) وفرمايل اي گراني لوري! خلق ونه وايي چي د محمد لور د جبارانو او لويانو کالي اغوندي. " بي بي فاطمه (ع) هغه اميل مات کړو، خرڅ يي کړو او په هغي يي يو غلام واخست او بيا يي ازاد کړو. د خدای رسول (ص) له دي کاره ډير خوشحاله شو.⁴⁵

پيغمبر(ص) د بي بي فاطمه (ع) د واده لپاره يو قميص واخستو ځکه چي د بي بي فاطمه (ع) په خپل قميص کښي پيوندونه لگيدلي وؤ. په دغه وخت يو فقير راغي او وي ويل چي ماته يو زور قميص را کړی بي بي فاطمه (ع) و غوښتل چي خپل زور قميص ورته ورکړي خو را ياد يي شو چي خدای پاک په قران کښي فرمايي: لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تَحِبُّونَ (تر هغه پوري يو څيز نيکی ته نه رسي چي هغه شی نورو ته ورته کړي چي پخپله دي خوښ وي) يعني پکار دی چي د خپلي خوښي څيز نورو ته ورکړي. له همدې امله يي خپل نوی قميص فقير ته ورکړو.⁴⁶

لوربه او اسماني ډوډی

ابو سعيد خدي وايي يوه ورځ حضرت علي عليه السلام سخت وړی ؤ . بي بي فاطمه (ع) ته يي ويل ډوډی شته چي رايي کړي؟ بي بي فاطمه (ع): " نه په خدای قسم هيڅ نشته. هغه لره غوندي ډوډی وه چي تاسو ته مي درکړه" حضرت علي عليه السلام وي ولي دي زه خبر نه کړم چي څه درته تيار کړم . بي بي وويل زه له خدایه شرميرم چي دا سي څيز له تا وغواړم چي په وس کښي دي نه وي حضرت علي عليه السلام په اعتماد او د خدای توکل سره راووت او يو دينار يي قرض کړو. دينار يي لا په لاس کښي ؤ چي

43. بحارج 43 ص 191

44. بحارج 43 ص 81

45. بحارج 43 ص 81، عيون الاخبار ج 2 ص 45

46. رياضين الشريعه ج 1 ص 106

مقداد بن الاسود ورته مخي ته ورغي. د سختي گرمي ورخي وي او نمر ډير تود او سوزونكي ؤ. حضرت علي عليه السلام چي په دې سختي گرمي كښي د هغه بد حالت وليده نو تپوس يي تري وكړو چي ولي په دې تودوخي كښي سرگردانه يي؟ مقداد وويل پريږده زما حال ما پوښتنه، علي عليه السلام وويل امكان نه لري چي خبر شم؟ مقداد بيا وويل پريږده مولا تپوس مي مه كوه. چي كله علي عليه السلام ډير تينگار وكړو نو وويل په خدای قسم زه ده لوړي د لاسه له كور راوتلی يم. چو مي كور كښي له لوړي ژړل. ما دا منظر ونه ليدې شو نو راوواتم چي خه چاره وكړم. د علي په سترگو كښي اوبسكي راغلي او وويل په هغه چا قسم چي تا پرې قسم وخورو زه هم د لوړي له لاسه له كوره راوتلی يم او دا دی يو دينار مي قرض كړی دی خو تا پخپل خان مقدم او مخكښي گڼم او دا وینار تا ته دركوم. دينار يي هغه ته وركړو او په خپله جمات ته لار او د ماسپښين مازيگر او مابنم مونخ يي په جمات كښي په پيغمبر(ص) پسې وكړو. پيغمبر(ص) ورڅخه تر مانځه وروسته تپوس وكړو چي د مابنم د ډوډي لپاره خه شته كه نه چي زه هم درشم؟ حضرت علي عليه السلام سر تيك كړو او حيران ؤ چي خه خواب وركړي. پيغمبر(ص) د هغه د لوړي او د دينار له قيصي خبر ؤ او خدای ورته وحی كړي وه چي نن مابنم به ډوډي له حضرت علي عليه السلام كره خوري. چي كله علي(ع) غلي پاتي شو او خواب يي ورنه كړو نو پيغمبر(ص) وفرمايل يا ووايه نه چي لار شم او يا ووايه هو چي له تا سره درشم. حضرت علي(ع) د حيا او د پيغمبر(ص) د احترام په وجه وويل بسم الله راخي چي خو. پيغمبر(ص) له علي سره كور ته ورغي يي بي فاطمه (ع) مونخ خلاص كړی ؤ خو لا په مصلى ناسته وه او شا ته يي يو ديگچي پروت ؤ چي خور براس او بوی تري ختو. بي بي چي كله د پيغمبر(ص) اواز واوریده، پاڅیده او هغوي ته يي په خير راغلي وويل. پيغمبر(ص) يي په سر لاس راكښو او وي فرمايل گراني لوړي څنگه دي ورځ تيره كړه. خدای درباندي رحمت وكړه زر زر ډوډي راواچوه، وري يو فاطمي(ع) بي بي ديگچي راواخستو او د پيغمبر(ص) او علي مخي ته يي كښود. حضرت علي چي ډوډي ته وکتل او د هغي خور بوي پرې ولگیده نو بي بي ته يي په غصي سره سترگي وغړولي. فاطمي(ع) وويل سبحان الله! څومره په غصي راته گوري، ته به وي لكه چي ما خه غلطي كړي وي؟ علي ورته وويل د دي نا بله لويه غلطي كومه ده چي تا ويل دوه ورځي وشوي چي ډوډي نشته. بي بي اسمان ته وکتل او وي ويل خدای خبر دی چي ما رښتيا ويلي دي.

حضرت علي ورته وويل نو دا ډوډي له كومي راغلي ده؟ داسي ډوډي خو ما تر اوسه نه ليدلي او نه خورلي وه.

د خدای رسول (ص) د علي عليه السلام په اوږه لاس كښنود او وي فرمايل ای علي دا د خدای لخوا ستا د دينار بدله ده. اِنَّ اللّٰهَ يَرْزُقُ مَنْ يَّشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ (خدای چي چاته وغواړي بي حسابه روزي وركوي)⁴⁷ بيا پيغمبر(ص) له ډير شوق او شكره وژړل او وي فرمايل ثنا د هغه خدای ده چي تاسو ته يي له مرگه مخكښي بدله دركړه او ای علي ته يي د ذكريا او بي بي فاطمه (ع) يي د عمران د لور مريم په شان وگړزولي: كَلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا ذَكَرَ بِهَا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا⁴⁸ (يعني كله به چي ذكريا د بي بي مريم د عبادت محراب ته ورتللو نو له هغي سره به يي طعام(ډوډي) ليدله.⁴⁹)

47. سورة ال عمران اية 37 (قصص الانبياء ثعلبي ص 513 تفسير درمنثور

48. سورة ال عمران اية 37 (قصص الانبياء ثعلبي ص 513 تفسير درمنثور

49. بحارج 43ص 59-61

حاجتمن ته بخشش او برکتی امیل

جابر بن عبد الله انصاري واي يوه ورځ پيغمبر(ص) د مازيگر مونځ زمونږ سره يو ځاي وکړو. چې کله له نمائځه فارغ شو نو يو غريب مهاجر عرب چې ډيرې زړې او شلیدلي جامې يې اغوستې وې، پيغمبر(ص) ته ورغی. د خداي رسول (ص) ورځيني د حال احوال پوښتنه وکړه. عرض يې وکړو ای د خداي رسوله (ص) وړی يم ماته ډوډی راکړه. بدن مې لغړ دی، جامې هم راته راکړه او له ما سره احسان او نيکي وکړه. پيغمبر(ص) وفرمايل له ماسره خو څه نشته چې دريې کړم خو بنو سنا راهنمايي هم د بنيگري په شان ده. نو ته د هغه چا کور ته لاړ شه چې خداي او رسول (ص) ورسره مينه لري او هغه هم د خداي او رسول (ص) سره مينه لري او د هغه په لاره کښې سر نښندنه کوي، د فاطمې(ع) کور ته لاړ شه بيا يې بلال ته وويل چې دی د فاطمې(ع) کره بوځه.

بوډا سړی له بلال سره د بي بي فاطمه (ع) کور ته ورغی او په دروازه کښې يې اواز وکړو سلام دي وي په تاسو ای د نبوت او ای د فرښتگانو او جبرائيل د نازلیدو کورنۍ يې بي فاطمه (ع) ورته د سلام ځواب ورکړو او وي ويل ته څوک يې؟ عرض يې وکړو يو بوډا اعرابي يم چې د سختی او کړاوونو په وجه مې هجرت کړی دی. ستا قدرمن پلار ته ورغلم هغه تاته راوليرلم نو اوس په ما احسان وکړه چې خداي درباندي رحمت نازل کړي.

فاطمې(ع)، علی عليه السلام او د خداي رسول (ص) درې ورځي ډوډی نه وه خوړلي او پيغمبر(ص) د دوي په حال خبر ؤ. بي بي فاطمې(ع) د گډې کوټلي شوي څرمن چې حسن او حسين عليهما السلام به پرې ځملاستل، هغه ته ورکړه او وي ويل چې خداي دي درله تر دي ښه درکړي.

اعرابي وويل ای د محمد(ص) لورې! ما تا ته د خپلي لورې کيله وکړه او ته ماته د گډې څرمن راکوي. زه په دي ناره خپته په دي څه وکړم؟ فاطمې(ع) بي بي چې دا واوريدله نو خپل اميل يې چې د حمزه بن عبدالمطلب لور ورته هديه کړی ؤ اعرابي ته ورکړو او وي ويل دا واخله او خرڅ يې کړه، اميد دی چې خداي به درته د دي په ځاي څه څيز درکړي.

اعرابي اميل واخستو او جمات ته راغی. پيغمبر(ص) د خپلو يارانو په منځ کې ناست ؤ. اعرابي وويل ای د خداي رسوله(ص) بي بي دا اميل راکړو او وي ويل چې ځانته يې خرڅ کړه. خداي به دي کار برابر کړي.

د پيغمبر(ص) په سترگو کې اوښکي راغلي او وي فرمايل: انشاءالله کار په دي برابر شي ځکه چې د نړي د ټولو ميرمنو سرداري درته دا اميل درکړی دی.

عمار ياسر پاڅيدو او عرض يې وکړ ای د خداي رسوله(ص) اجازت را کوي چې دا اميل زه واخلم. وي فرمايل: "هو" عمار وويل ای اعرابي دا په څو خرڅوي؟ وي ويل په دومره ډوډی چې زه پرې مور شم. په يو نيم چادر چې زه پکې خداي ته مونځ وکړم او يو دينار چې ما کورته ورسوي"

عمار ياسر د خيبر د غنيمت خپله برخه خرڅه کړي وه او څه ورسره نه ؤ. بيا يې هم وويل ددي اميل په مقابل کې درته شل ديناره دوه سوه درهمه يو يمني څادر او خپل اوښ درکوم چې هم کور ته ورسې او په ډوډی مور شي. اعرابي له عمار ياسر سره لاړو او هغه ورته دا ټول څيزونه ورکړل. اعرابي پيغمبر(ص) ته راستون شو او پيغمبر(ص) ته يې وويل چې مور او بي نيازه شوم. د خداي رسول(ص) ورته وفرمايل نو اوس فاطمې(ع) ته ددي احسان په وجه دعا وکړه اعرابي وويل ای خدايه! ته تل زمونږ خداي يې، مونږ ستا عبادت کوؤ او ته زمونږ رازق يې بي بي فاطمه (ع) ته هغه څيز ورکړه چې سترگو نه دی ليدلی او غورونو نه دی اوريدلی پيغمبر(ص) د هغه په دعا امين ووي او وي فرمايل خداي پاک بي بي فاطمه (ع) ته همداسې څيز عطا کړی دی ځکه چې زه ېې پلار يم چې هيڅوک زما په شان نشته، او علی عليه السلام ېې خاوند دی که امام علی نه وی نو بل چوک د هغې د برابری لائق نه وو او خداي پاک بي بي فاطمه (ع) ته حسن او حسين ورکړي دي چې د پيغمبر(ص) لمسي او د جنت د ځوانانو سرداران دي.

له پیغمبر(ص) سره سلمان، عمار او مقداد ناست وؤ پیغمبر(ص) ورته وفرمایل تاسو ته د فاطمی (ع) نور صفت ووايم، هغوي وویل چې هو. پیغمبر(ص) ورته بیا د بي بي فاطمه (ع) فضیلتونه او صفتونه بیان کړل. عمار هغه امیل په مشکو سره خوشبوناک کړو په یمني کپري کې بي بي بند کړو او خپل "سهم" نومي غلام ته بي بي ورکړو چې دا د خدای رسول ته ورکړه او ته هم د هغوي شوي. مریي امیل واخستو او پیغمبر(ص) ته بي بي یورو او د عمار خبره بي بي هم ورته ورسوله، پیغمبر(ص) وفرمایل فاطمی(ع) ته لار شه امیل هم ورته ورکړه او ته هم د هغې شوي. بي بي فاطمه (ع) امیل واخستو او غلام بي بي ازاد کړو. غلام وخنډل بي بي ترې تپوس وکړو چې ولې خاندې؟ دي امیل په برکت راله خندا راځي چې يو اوږی بي مور کړو، لغر ته بي جامي ورکړي، فقير بي بي نيازه مريه بي بي ازاد کړو او امیل هم پخپله خپلي مالکي ته ستون شو.⁵⁰

د جنت جامي او له بي بي فاطمه (ع) سره د فرښتو مرسته

يو ځل د ځينو يهوديانو په کور کې واده ؤ، پیغمبر(ص) کره ورغلل او وي ويل مونږ د گاونډيتوب حق لرو او له تاسو غواړو چې خپله لور بي بي فاطمه (ع) مونږ کره راوليرئ چې دوي سره زمونږ واره بنکلی شي. دوي په دي خبرې ټينگار هم وکړو.

پیغمبر(ص) وفرمایل دا د علی عليه السلام ماندينه ده او تاسو د هغې د تللو اجازت له هغه وغواړي، هغوي له پیغمبره(ص) وغوښتل چې له علي عليه السلام څخه ددي بلني سفارش وکړي.

يهوديانو په دي واده کې هر ډول سامان برابر کړی ؤ او گمان يي کاؤ چې بي بي فاطمه (ع) به په زړو او ورستو جامو کې په واده کې گډون وکړي او په دي طريقه به يي لږه خجله او کچه کړو. د خدای فرښتي جبرائيل عليه السلام له جنته جامي راوړي چې دومره بنکلي وي چې تر اوسه چا نه وي ليدلي. بي بي فاطمی(ع) هغه واچولي او کتونکي د هغو جامو په رنگ او بوی حيران دريان شول او چې کله بي بي فاطمه (ع) يهوديانو کره ورغله نو يهودني بنځي يي په احترام کې په سجدي پريوتې او ډيرې يهودني د اسلام د دي معجزې په وجه مسلماني شوي.

ابو ذر وايي يوه ورځ پیغمبر(ص) زه وليرلم چې علی عليه السلام ته اواز وکړم. د علی کور ته راغلم او اواز مي وکړو خو چا ځواب را نه کړو په کور کې ميچنه پخپله تاویده او څوک ورسره په خوا کې نه ؤ. بيا مي حضرت علی عليه السلام ته اواز وکړو هغه بهر راووت او پیغمبر(ص) ورسره خبرې وکړي چې زه پري پوه نه شوم بيا مي د خدای له رسوله(ص) پوښتنه وکړه چې دا ميچنه څنگه تاویده؟ پیغمبر(ص) وفرمایل خدای پاک د بي بي فاطمی(ع) زړه او غري له ايمانه ډک کړي دي. خدای په دنيا کې هم له هغې سره مرسته کوي خدای پاک د پیغمبر(ص) د کورنۍ د خدمت لپاره ځيني فرښتي ټاکلي دي.

د اية تطهير او د هل اتی د سورة نزول

په عامو رواياتو کې راغلي دي چې اميرالمؤمنين علی عليه السلام بي بي فاطمه (ع) حسن او حسين عليهما السلام او ددي خدمتگاري فضا نذرکړی ؤ چې دري ورځي روژه ونيسي لومړی شپه د روژه ماتې په وخت يو فقير ور وټکولو، حضرت علی عليه السلام خپل روژه ماتې هغه ته ورکړو او نورو هم د هغه په شان خپله ډوډۍ فقير ته ورکړه او په اوبو سره بي بي روژه ماتې وکړو دويمه شپه يتيم ور ووهلو او دوي خپل روژه ماتې يتيم ته ورکړو دريمه شپه يو اسير (بندي) راغی او دا ځل هم روژه ماتې د هغه په

نصیب شو په دې وخت د خدای پاک لخوا "هَلْ آتَى عَلَى الْإِنْسَانِ" سورت نازل شو⁵¹ او پکې "وَيُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا" (یعنی هغوی د خدای پاک محبت کې خپله ډوډۍ مسکین یتیم او اسیر(بندي) ته ورکوي) د دې سر بنښندنې او انفاق اشاره ده ځینې عالمانو ویلي دي چې په دې مبارکې سوري کې د هر ډوله جنتي نعمتونو ذکر او وعده شوي ده خو د حورو او د بهشتي بنځو هیڅ ذکر نه دی شوی او دا د بي بي فاطمه (ع) احترام په وجه دي. ددې قیصې تفصیل په مختلفو تفاسیرو کې شته.

د ټولو سني او شيعه مفسرانو او راویانو اعتراف دی او په ډاګه یې ویلي دي چې د "تطهير" ایت (انَمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَ كُمْ تَطْهِيرًا)⁵² د حضرت امام علي(ع)، بي بي فاطمه (ع) او حسن و حسين عليهما السلام په باب نازل شوی دی او د پیغمبر(ص) د اهل بیتو نه مطلب همدا کسان دي او لکه څنګه چې لویو مفسرانو لیکلي دي دا ایت د هغوي د پاکوالي او معصوم والي ښودنه کوي، په دې حقله نور هم په لسګونو حدیثونه شته چې که څوک غواړي نو مفصل کتابونه لوستلی شي البته دلته یوازې یو حدیث وړاندې کوم:

نافع بن الحمراء واپې زه اته میاشتي له پیغمبر(ص) سره وم او لیدل به مې چې هره ورځ به ګران رسول (ص) د سهار د لمانځه لپاره له کوره راوتلو او د بي بي فاطمه (ع) کور ته به ورتلو او فرمايل به یې: "السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَهْلَ الْبَيْتِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، أَلَصْلَوَاتُ، إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَ كُمْ تَطْهِيرًا" ای زما کورنۍ په تاسو باندې دې د خدای رحمت او برکت وي. د مانځه وخت دی په تحقیق سره خدای پاک غوښتي دي چې له تاسو هر ډول ککړتیا او ناپاکي لرې کړي او پاک مو کړي.⁵³

په مباحلي کې د پیغمبر(ص) ملګري

ټولو راویانو تاریخ لیکونکو او مفسرانو نقل کړې ده چې بي بي فاطمه (ع) له هغه پنځو کسانو څخه ده چې د نجران له عیسایانو سره د ګران رسول (ص) په مباحلي کې یې ګډون کړی ؤ او دا خبره په دې سربیره چې پخپله یو لوی فضیلت او لوړاوی ګڼل کیږي له هغه پیاوړو غښتلو دلیلونو همره چې ثابتوي پیغمبر(ص) معصوم اهل بیت علي(ع)، بي بي فاطمه(ع)، حسن (ع) او حسين(ع) دی او د پیغمبر(ص) نور خپلوان او بیبنيانې په دې خصوصیت کې شریک نه دي د مباحلي قیصه په دا ډول ده:

د نجران ځینې عیسایان رسول مبارک ته ورغلل او د عیسی(ع) په حقله یې له پیغمبر(ص) سره خبرې وکړې، پیغمبر(ص) هغوي ته دا ایت ولوسته "إِنَّ مَثَلَ عِيسَى عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ" د خدای په نزد د عیسی مثال (چې بي پلاره پیدا شوی دی) د حضرت ادم علیه السلام د خلقت په شان دی چې ادم (بي) له موره او پلاره) له خاورو پیدا کړو.

عیسایان قانع نه شول او اعتراض یې وکړو په پیغمبر(ص) د مباحلي ایت نازل شو او خدای حکم ورکړو "فَمَنْ حَاجَكَ فِيهِ⁵⁴..." (څوک چې هم له هغه علمه او پوهې وروسته چې تاته مو درکړه، له تاسره د عیسی په باب محاجه او بحث اوکړي، نو ورته ووايه تاسو خپل بچي او ښځې (زنانه) او نفسونه راولئ او مونږ به هم خپل بچي او ښځې او نفسونه راولو هله به مباحله وکړو او په دروغونو به د خدای لعنت وکړو.

51. كشف الغمه ج 1 ص 413-417

52. سورة احزاب اية 33

53. كشف الغمه ج 2 ص 13، امالي طوسي ج 1 ص 88

54. سورة ال عمران اية 54

مباهله دې ته ويل كيري چې كله دوه ډلې او اړخه په يوې خبرې كې له يو بل سره اختلاف لري نو په يو بل بد ووايي او له خدای و غواړي چې كوم طرف چې په باطلو دى په هغه لعنت او عذاب نازل كړه. دا كار يوازي د خدای رښتني پيغمبران كولى شي. د نجران د عيسايانو اول ومنله او وټاكل شوه چې سبا له مباحله وشي، خو چې كله له پيغمبر(ص) لارل نو له يو بل سره ېې صلاح وكړه او اسقف ورته وويل كه سبا پيغمبر(ص) له خپلو بچيو او كورنى سره راغى نو مباحله ونه كړي او كه اصحاب ېې له ځان سره راوستل نو بيا مه پرېردئ هيڅ باك نشته او حقيقي به نه وي.

سبا ته پيغمبر(ص) له امير المؤمنين حضرت امام علي(ع)، بي بي فاطمه(ع)، حسن(ع) او حسين(ع) سره مباحله ته راغى. د عيسايانو په وړاندې په خاوره كينناست او اهل بيتو ته ېې وفرمايل كله چې زه دعا وكړم تاسو پرې امين ووايي. عيسايان د گران رسول د حالت په ليدلو ډير ووږيدل او ډاډه شول چې د هغه طريقه د رښتونو پيغمبرانو په شان ده له هغه مبارك ېې وغوښتل چې ورسره صلح وكړي او د مصالحې په توگه ېې ځني مال پيغمبر(ص) ته وركړو او ستا نه شول.

شهادت

د پيغمبر(ص) له وفاته وروسته په بي بي زهرا باندې ډير مصيبتونه راغلل او ژوند ورته سخت شو او د خپل پلار چې عشق او مينه به ېې ورسره كوله، په جدایی به ېې ژړل كله كله به د پلار قبر ته تلل او ډير به ېې ژړل⁵⁶ په كور كې به ېې هم ډير ژړل. كله چې د مدينې خلقو د هغې په ډيره ژړا اعتراض وكړو او وى ويل چې مونږ ستا له ژړه تنگ شو نو حضرت امام على عليه السلام د هغې لپاره په بقیع مقبره كې د بيت الاحزان(د غم كور) په نامه يوه كوټه جوړه كړه. بي بي فاطمه(ع) به هر سهار حسنين عليما السلام هلته له ځان سره بوتلل او تر شپې پورې به ېې ژړل. امام على عليه السلام به ماخستن هغه كور ته راوستله تر دې چې د ډيرې ژړا او مصيبتونو په وجه ناروغه شوه او بيماري ېې ورو ورو سخته شوه او بالاخره د همدغو غمونو په وجه د هجرت د يو لسم كال د جمادى الاول په ديارلسمه يا د جمادى الثاني دريمه نيټه يعنې د خپل گران پلار له وفاته پنځه اوييا يا پنځه نوي ورځې پس ېې له دنيا سترگې پټې كړې. د شهادت په وخت د هغوي عمر قابو اتلس كاله ؤ.

لنډه پيژنگلو:

نوم: فاطمه
 كنيته: ام الحسن، ام الحسين، ام المحسن، ام الائمة، ام ابیها(1)
 مشهور لقبونه: زهرا، بتول، صديقه كبري، مبارکه، عذرا، طاهره، سيدة النساء، انسیه، حوریه، ذكیه، مرضیه(2)
 پلار: دخدايي پاك وروستي پيغمبر(ص) حضرت محمد(ص)
 مور: بي بي خديجه رضی الله عنها د پيغمبر(ص) لومړی ماندينه او لومړی بنځه چې اسلام ېې راوړ.
 زوكړه: په مكې كښې د بعثت په پنځم كال(3)
 شهادت: مدينه د هجرت يوولسم كال د پيغمبر(ص) له وفاته دوه نيم كاله وروسته(4)
 بنځيدو ځايي: د سياسي وجوهاتو او د خپل وصيت مطابق د شپې په پټه حضرت على عليه السلام خاورو ته وسپارله(5) او تر ننه پورې ېې قبرسم ځايي نه دی معلوم(6)

اولاد: امام حسن مجتبیٰ علیہ السلام ، امام حسین علیہ السلام، زینب(ع)، کبری(ع)، ام کلثوم(ع) او محسن علیہ السلام چي سقط شو

1. كشف الغمه چاپ اسلامیه 1381 هجری قمری ج 2 ص 18. مناقب شهر آشوب چاپ نجف ج 3 ص 132 بحار الانوار چاپ جلد 43 ص 16 بیت الاحزان محدث قمی چاپ مطبعه سيدالشهداء قم ص 12
2. مناقب شهر آشوب چاپ نجف ج 3 ص 133
3. مناقب ج 3 ص 132، اصول کافی ج 1 ص 458 .
4. مناقب ج 3 ص 132، اصول کافی ج 1 ص 458
5. مناقب ج 1 ص 137، اصول کافی ج 1 ص 458
6. مناقب شهر آشوب چاپ نجف ج 3 ص 133